

LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 56 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„56 straipsnis. Nuteistųjų darbas ~~areštinėse~~ **areštu darbinė veikla**

1. ~~Areštą~~ **Kiekvienas areštą** atliekantis nuteistasis, išskyrus areštą atliekančius nepilnamečius, kurie mokosi bendrojo ugdymo mokykloje, ir nuo darbinės veiklos atleistus nuteistuosius, ne mažiau kaip 20 valandų per savaitę privalo užsiimti pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla, už kurią nemokama. ~~gali dirbti, jei areštinės administracija pasiūlo darbą ir nuteistasis sutinka. Dirbantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso 128 straipsnio 1-5 dalių, 129 straipsnio, 131 straipsnio 1, 2 ir 5 dalių, 132 straipsnio 1, 3 ir 4 dalių taisyklės, nustatytos pataisos namuose paprastosios grupės sąlygomis laikomiems nuteistiesiems.~~

2. ~~Areštinės administracija turi teisę nemokėdama už darbą įtraukti nuteistuosius tik į areštinės ir gretimų teritorijų tvarkymo bei nuteistųjų kultūros ir buities sąlygų gerinimo darbus. Tokius darbus nuteistieji atlieka paeiliui Areštinių vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka ir darbas neturi trukti ilgiau kaip tris valandas per dieną. Areštą atliekantys nuteistieji paprastai užsiima ūkio veikla, gerina pataisos įstaigos buities sąlygas ir tvarko teritoriją. Pataisos įstaigos administracijai organizuojant nuteistųjų areštu užimtumą darbine veikla vadovaujama šio Kodekso 130 straipsnio nuostatomis, išskyrus šiame straipsnyje nurodytas išimtis.~~

3. Kalėjimų departamento nustatyta tvarka nuo darbinės veiklos gali būti atleidžiami tik savaitgaliais ar trumpesnę kaip septynių parų trukmės arešto bausmę atliekantys nuteistieji, taip pat neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, sulaukę valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus ir ribotai pakaltinami nuteistieji areštu.

4. Nuteistajam areštu atsisakius užsiimti pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla arba atsisakius šioje veikloje dalyvauti šiame straipsnyje nurodytą laiką, visą tolesnį arešto bausmės atlikimo laiką jam draudžiama apsipirkti parduotuvėje (išskyrus atvejus, kai reikia įsigyti higienos priemonių ir kanceliariinių prekių) ir naudotis asmeniniais elektros prietaisais. Šioje dalyje nustatyti apribojimai nuteistajam areštu nustoja būti taikomi praėjus septynioms dienoms po to, kai jis pareiškia norą užsiimti darbine veikla ir ja užsiima šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką.“

2 straipsnis. 68 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 68 straipsnį.

~~68 straipsnis. Nuteistųjų palikimas kardomojo kalinimo vietose, laisvės atėmimo vietos ligoninėje arba kalėjime atlikti ūkio darbus~~

1. ~~Nuteistieji, kuriems laisvės atėmimo bausmę atlikti nustatyta pataisos namuose, gali būti palikti kardomojo kalinimo vietose, laisvės atėmimo vietos ligoninėje arba kalėjime atlikti ūkio darbus.~~

2. ~~Atlikti šiuos darbus nuteistasis paliekamas kardomojo kalinimo vietos, laisvės atėmimo vietos ligoninės arba kalėjimo direktoriaus įsakymu, jei yra rašytinis nuteistojo sutikimas.~~

3. ~~Atlikti ūkio darbus palikti nuteistieji laikomi pataisos namų paprastosios arba lengvosios grupių laikymo sąlygomis.~~

3 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 69 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„69 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas į kitas pataisos įstaigas

1. Nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, visą bausmę turi atlikti vienoje pataisos įstaigoje. Perkelti nuteistą **gali būti perkeltas** iš vienos pataisos įstaigos į kitą **tesėti toliau atlikti bausmės atlikimo leidžiama dėl nuteistojo ligos, kitų išimtinių aplinkybių, dėl kurių toliau laikyti nuteistą toje pačioje pataisos įstaigoje negalima, jeigu to reikia siekiant apriboti jo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems arba palengvinti socialinę reabilitaciją, arba užtikrinti veiksmingesnę nuteistojo priežiūrą ir saugumą**, arba kitais šiame Kodekse nustatytais atvejais.

2. Nuteistasis, išskyrus šio Kodekso 142 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus, iš pataisos namų gali būti perkeltas į kalėjimą **tesėti bausmės atlikimo tik jo sutikimu**. Iš pataisos namų į kalėjimą perkeltiems nuteistiesiems taikomas pataisos namuose laikomiems nuteistiesiems nustatytas režimas. Laisvės atėmimo bausmę pataisos namų lengvosios grupės sąlygomis atliekantys nuteistieji, kuriems gali būti taikomas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos, gali būti perkelti į tos pačios arba kitos pataisos įstaigos ar tardymo izoliatoriaus specialų padalinį – pusiaukelės namus, kuriame nuteistieji intensyviai rengiami būti lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos, jeigu jie atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikę ne mažiau kaip vieną trečdalį bausmės, o kai lygtinis paleidimas gali būti taikomas atlikus vieną trečdalį bausmės, – atlikę ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį bausmės;

2) vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nustatytas priemonės;

3) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba bausmės atlikimo metu tokia rizika buvo akivaizdžiai sumažinta;

4) neturi galiojančių nuobaudų už bausmės atlikimo metu padarytus teisės aktų pažeidimus;

5) nebuvo perkelti iš atviros kolonijos ar pusiaukelės namų į pataisos namus dėl pažeidimų.

3. Laisvės atėmimo bausmę pataisos namų lengvosios grupės sąlygomis atliekantys nuteistieji, kuriems negali būti taikomas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos, į pusiaukelės namus gali būti perkelti likus ne daugiau kaip vieneriems metams ir ne mažiau kaip keturiems mėnesiams iki bausmės pabaigos ir jeigu jie atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu šioje dalyje nurodytų nuteistųjų elgesio kontrolė juos laikant pusiaukelės namuose Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

4. Turintis teisę išvykti be sargybos arba be palydos ir atitinkantis Kalėjimų departamento direktoriaus nustatytas sąlygas nuteistasis, jeigu iki galimo jo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos liko ne mažiau kaip šeši mėnesiai, gali būti perkeltas į kitos pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos specialų padalinį (pusiaukelės namus), kuriame nuteistieji intensyviai rengiami lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos. Į pusiaukelės namus perkelti nuteistieji turi šio Kodekso 91 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4, 6, 7, ir 8 ir 10 punktuose nustatytas teises. **Pusiaukelės namuose laikomi nuteistieji, kurie be pateisinamų priežasčių nedirba ar nesimoko arba kelia pavojų pusiaukelės namų administracijai ar kitiems asmenims, arba sistemingai daro teisės aktų pažeidimus, pataisos įstaigos ar tardymo izoliatoriaus, kuriame veikia pusiaukelės namai, direktoriaus įsakymu grąžinami iš pusiaukelės namų į pataisos namus.**

5. Į pusiaukelės namus perkelti šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas sąlygas atitinkantys nuteistieji gali būti apgyvendinami atviroje kolonijoje, jeigu pusiaukelės namuose tuo metu nėra laisvų vietų arba atvira kolonija yra arčiau nuteistojo darbo ar švietimo ar profesinio mokymo įstaigos. Šiems nuteistiesiems taikomas pusiaukelės namuose laikomiems nuteistiesiems nustatytas režimas.

6. Teisę perkelti nuteistą iš vienos pataisos įstaigos į kitą turi Kalėjimų departamento direktorius, o toje pačioje įstaigoje pagal šio straipsnio 2, 3 ir 5 dalyse nurodytus reikalavimus – pataisos įstaigos, kurioje atlieka bausmę nuteistasis, direktorius. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos

pataisos įstaigos į kita, **taip pat perkėlimo į pusiaukelės namus ir grąžinimo iš jų tvarką** nustato Kalėjimų departamento direktorius.“

4 straipsnis. 70 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 70 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Atskirose pataisos įstaigose arba vieni nuo kitų izoliuoti toje pačioje pataisos įstaigoje turi būti laikomi vyrai ir moterys, suaugusieji ir nepilnamečiai, **taip pat skirtingoms nuteistųjų grupėms priskirti asmenys ir teisę be sargybos arba palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turintys nuteistieji. Kartu su nepilnamečiais gali būti laikomi dvidešimt ketverių metų amžiaus nesukakę nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmę pradėjo atlikti būdami nepilnamečiai ir kurių nusikalstamo elgesio rizika žema arba buvo sumažinta bausmės atlikimo metu. Atvirose kolonijose ir pusiaukelės namuose vyrai ir moterys gali būti laikomi kartu.**“

2. Pripažinti netekusia galios 70 straipsnio 6 dalį.

~~6. Jeigu pataisos įstaigoje bausmę atliekantis nuteistasis raštu prašo pataisos įstaigos administraciją dėl svarbių priežasčių laikyti jį izoliuotą nuo kitų nuteistųjų, pataisos įstaigos direktorius turi teisę nutarimu perkelti šį nuteistąjį į kamerų tipo patalpas ir laikyti jį kameroje vieną arba kartu su kitais tuo pačiu pagrindu kamerų tipo patalpose laikomais nuteistaisiais. Laiką, kuriam nuteistasis perkeliamas į kamerų tipo patalpas, nustato pataisos įstaigos direktorius. Toks nuteistojo perkėlimas į kamerų tipo patalpas nėra nuobauda.~~

5 straipsnis. 73 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 73 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje~~ **įsigyti maisto produktų (išskyrus produktus, kurie turi būti termiškai apdoroti, ir (ar) greitai gendančius maisto produktus), būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų;**“.

2. Pakeisti 73 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) ~~per du mėnesius gauti vieną ilgalaikį ir vieną trumpalaikį pasimatymą mėnesį gauti keturis pasimatymus, iš kurių vienas pasimatymas gali vykti be pataisos įstaigos administracijos priežiūros;~~“.

6 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 74 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje~~ **įsigyti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų;**“.

2. Pakeisti 74 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) ~~per du mėnesius gauti du ilgalaikius ir du trumpalaikius pasimatymus neribotą skaičių pasimatymų, iš kurių du pasimatymai per mėnesį gali vykti be pataisos įstaigos administracijos priežiūros;~~“.

3. Papildyti 74 straipsnio 1 dalį 6 punktu:

„6) **savarankiškai gamintis maistą.**“

7 straipsnis. 75 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 75 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) ~~per keturis mėnesius mėnesį gauti vieną trumpalaikį pasimatymą, kuris gali vykti nuotoliniu būdu arba specialiose pataisos įstaigos patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas nebūtų galimas;~~“.

8 straipsnis. 79 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 79 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje~~ **įsigyti maisto produktų (išskyrus produktus, kurie turi būti termiškai apdoroti, ir (ar) greitai gendančius maisto produktus), būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų;**“.

2. Pakeisti 79 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) per mėnesį gauti du trumpalaikius ir vieną ilgalaikį keturis pasimatymus, iš kurių **vienas pasimatymas gali vykti be pataisos įstaigos administracijos priežiūros;**“.

9 straipsnis. 80 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 80 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje~~ **įsigyti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų;**“.

2. Pakeisti 80 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) per mėnesį gauti keturis trumpalaikius ir vieną ilgalaikį pasimatymus **neribotą skaičių pasimatymų, iš kurių du pasimatymai per mėnesį gali vykti be pataisos įstaigos administracijos priežiūros;**“.

3. Papildyti 80 straipsnio 1 dalį 6 punktu:

„6) **savarankiškai gamintis maistą.**“

10 straipsnis. 83 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 83 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kalėjimuose taip pat atlieka bausmę nuteistieji, ~~šio Kodekso 68 straipsnyje nustatyta tvarka palikti kalėjime atlikti ūkio darbų, ir šio Kodekso 69 straipsnyje nurodyti nuteistieji, jų sutikimu perkelti iš pataisos namų tęsti bausmės atlikimo.~~“

11 straipsnis. 85 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 85 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„85 straipsnis. Paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

1. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) ~~apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje~~ **įsigyti maisto produktų (išskyrus produktus, kurie turi būti termiškai apdoroti, ir (ar) greitai gendančius maisto produktus), būtinausių reikmenų ir kitų daiktų;**

2) per du mėnesius mėnesį gauti vieną trumpalaikį pasimatymą **du pasimatymus, iš kurių vienas pasimatymas per du mėnesius gali vykti specialiose pataisos įstaigos patalpose be pataisos įstaigos administracijos priežiūros;**

3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;

4) kasdien pasivaikščioti pusantros valandos, o ligoniai (pagal gydytojų išvadą) – dvi valandas;

5) du kartus per savaitę paskambinti telefonu.

2. ~~Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas trumpalaikis pasimatymas kalėjimo direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno leidimu su sutuoktiniu, sugyventiniu arba asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių, gali vykti be pataisos įstaigos atstovo. Vaikas turi būti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Toks pasimatymas vyksta uždaroje specialiai įrengtose patalpose.~~

32. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji laikomi rakinamose kamerose.“

12 straipsnis. 86 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 86 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje~~ **įsigyti higienos reikmenų ir kanceliarinių prekių;**“.

2. Papildyti 86 straipsnio 1 dalį nauju 2 punktu:

„2) per du mėnesius gauti vieną pasimatymą, kuris gali vykti nuotoliniu būdu arba specialiose pataisos įstaigos patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas nebūtų galimas;“.

3. Buvusius 86 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktus laikyti atitinkamai 3, 4 ir 5 punktais.

13 straipsnis. Kodekso papildymas 87¹ straipsniu

Papildyti Kodeksą 87¹ straipsniu:

„87¹ straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas iš vienos grupės į kitą

1. Nuteistasis iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliamas, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikęs ne mažiau kaip šešis mėnesius, o nepilnametis – atlikęs ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės paprastosios grupės sąlygomis, o jei paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – atlikęs ne mažiau kaip vieną trečdalį paskirtos bausmės;

2) užsiima darbine veikla šio Kodekso 131 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip keturis paskutinius bausmės atlikimo mėnesius;

3) vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytas priemones;

4) per paskutinius šešis bausmės atlikimo mėnesius nebuvo baustas už sistemingus bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus ar už itin piktybišką režimo reikalavimų pažeidimą, taip pat administracine tvarka, o jeigu paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – nebuvo baustas per visą atliktos bausmės terminą;

5) neturi galiojančių nuobaudų už padarytus bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus;

6) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką.

2. Nuteistasis iš lengvosios grupės grąžinamas į paprastąją grupę, kai atitinka vieną iš šių sąlygų:

1) nutraukė darbo santykius ir ilgiau kaip vieną mėnesį nedirba darbo, kurio vieta yra už pataisos įstaigos arba nuteistuosius įdarbinančios įstaigos teritorijos ribų, arba atsisakė užsiimti pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla ar be pateisinamų priežasčių darbinėje veikloje nedalyvauja šio Kodekso 131 straipsnyje nurodytą laiką;

2) už administracinį nusizengimą, padarytą bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jam paskiriama administracinė nuobauda;

3) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą, padarytą bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jis atliko šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nustatytą nuobaudą;

4) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus, padarytus bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jam buvo du kartus per vienerius metus skirtos nuobaudos, nenurodytos šios dalies 3 punkte;

5) jis nevykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytų priemonių;

6) nustatoma, kad jam bausmę atliekant lengvojoje grupėje nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

3. Nuteistasis iš paprastosios grupės į drausmės grupę perkeliamas, kai atitinka vieną iš šių sąlygų:

1) už administracinį nusizengimą, padarytą bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jam paskiriama administracinė nuobauda;

2) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą, padarytą bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jis atliko šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nustatytą nuobaudą;

3) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus, padarytus bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jam buvo tris kartus per vienerius metus skirtos nuobaudos, nenurodytos šios dalies 2 punkte;

4) jis nevykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytų priemonių;

5) nustatoma, kad jam bausmę atliekant paprastojoje grupėje nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

4. Nuteistasis, kuris bausmės atlikimo metu šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais iš lengvosios grupės buvo grąžintas į paprastąją grupę, į lengvąją grupę pakartotinai perkeliamas, jei atitinka visas šias sąlygas:

1) paprastojoje grupėje po perkėlimo yra atlikęs ne mažiau kaip šešis mėnesius paskirtos bausmės;

2) užsiima pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla ne mažiau kaip šešis paskutinius bausmės atlikimo mėnesius;

3) atitinka šio straipsnio 1 dalies 3–6 punktuose nustatytas sąlygas.

5. Nuteistasis, kuris bausmės atlikimo metu šio straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais iš paprastosios grupės buvo perkeltas į drausmės grupę, į paprastąją grupę gražinamas, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) drausmės grupėje po perkėlimo yra atlikęs ne mažiau kaip šešis paskutinius bausmės atlikimo mėnesius;

2) užsiima pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla ne mažiau kaip šešis paskutinius bausmės atlikimo mėnesius;

3) vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytas priemones;

4) neturi galiojančių nuobaudų už padarytus bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus.

6. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte, 2 dalies 1 punkte, 4 dalyje ir 5 dalies 2 punkte nustatytos sąlygos dėl nuteistojo dalyvavimo darbinėje veikloje netaikomos šio Kodekso 129 straipsnio 2 dalyje arba kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems.“

14 straipsnis. 88 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 88 straipsnį.

~~88 straipsnis. Paliktų kalėjime atlikti ūkio darbų nuteistųjų laikymo sąlygos~~

~~Palikti kalėjime atlikti ūkio darbų nuteistieji gyvena atskirai nuo kitų nuteistųjų ir gali būti laikomi nerakinamose kamerose. Šie nuteistieji naudoja asmeninėse sąskaitose esančius pinigus, gauna smulkiuosius paketus, pasimatymus, gauna ir siunčia laiškus, skambina telefonu pagal šio Kodekso 73 ir 74 straipsniuose nustatytas taisykles.~~

15 straipsnis. 91 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 91 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„91 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atlikimo atvirose kolonijose ypatumai

1. Atvirose kolonijose nuteistieji:

1) laikomi be apsaugos, bet yra prižiūrimi;

2) nuo kėlimosi iki miego laiko turi teisę laisvai vaikščioti nustatytoje teritorijoje;

3) gali turėti su savimi pinigų ir vertingų daiktų, be apribojimų naudotis pinigais;

4) gali be apribojimų gauti pasimatymus, pašto ir perduodamus siuntinius, smulkiuosius paketus, gauti ir siųsti laiškus, skambinti telefonu;

5) jeigu yra būsto sąlygos, gali gyventi šalia atviros kolonijos su savo šeimomis;

6) kolonijos administracijos leidimu gali ~~be priežiūros~~ išvykti už kolonijos teritorijos ribų, bet tik Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu to reikia dėl jų dirbamo darbo pobūdžio arba gydymosi ar mokymosi;

7) jeigu neturi galiojančių nuobaudų, kartą per savaitę gali iki dviejų parų ne **darbinės veiklos atlikimo ar** darbo metu **gali** parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Šios išvykos leidžiamos atviros kolonijos direktoriaus įsakymu. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba jų artimieji giminaičiai;

8) jeigu neturi galiojančių nuobaudų, kasmetinių atostogų metu gali parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Ši išvyka leidžiama atviros kolonijos direktoriaus įsakymu. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba jų artimieji giminaičiai;

9) **gali tęsti darbą, kurį dirbo iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo atviroje kolonijoje pradžios;**

10) kolonijos administracijos leidimu gali likusius tris mėnesius iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo pabaigos bausmę atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiuose namuose.

2. Nuteistieji, išvykę už atviros kolonijos teritorijos ribų, gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis. Nuteistųjų, išvykusių išvykimo už atviros kolonijos teritorijos ribų, elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis ir išvykų į namus tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Apie nuteistojo išvyką į namus pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

3. Šio Kodekso 140 straipsnyje nustatyta tvarka į atvirą koloniją perkelti nuteistieji, kurie be pateisinamų priežasčių nedirba ar nesimoko arba kelia pavojų atviros kolonijos administracijai ar kitiems asmenims, arba sistemingai pažeidinėja bausmės atlikimo režimą, gali būti teismo nutartimi, priimta pagal atviros kolonijos administracijos teikimą, gražinti iš atviros kolonijos į pataisos namus.“

16 straipsnis. 92 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 92 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„92 straipsnis. Nuteistųjų teisė ~~apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje~~ **įsigyti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų**

1. Nuteistieji turi teisę už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje – įsigyti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų. **Drausmės grupėje ir kamerų tipo patalpose laikomi nuteistieji turi teisę įsigyti tik higienos reikmenų ir kanceliariinių prekių.**

2. Didžiausia pinigų suma, už kurią nuteistieji gali per mėnesį apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje, yra:

1) trijų bazinių socialinių išmokų dydžio – paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems;

2) ~~keturių~~ **šešių** bazinių socialinių išmokų dydžio – lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems ~~ir dirbantiems nuteistiesiems~~;

3) dviejų bazinių socialinių išmokų dydžio – drausmės grupei priskirtiems nuteistiesiems.

3. Į šio straipsnio 2 dalyje nurodytą apsipirkimo ~~pataisos įstaigos parduotuvėje~~ sumą neįskaitomos pinigų, už kuriuos įsigijami laikraščiai, žurnalai, knygos ar Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodyti elektros prietaisai, sumos. Apsipirkimo ~~pataisos įstaigos parduotuvėje~~ suma neribojama nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nuteistoms motinoms, apgyvendintoms kartu su vaikais pataisos namų vaikų (kūdikių) namuose arba ne pataisos namų teritorijoje esančiose patalpose, teisę išvykti be sargybos arba be palydos turintiems nuteistiesiems, apgyvendintiems pataisos įstaigos ar kardomejo ~~kalinimo vietos~~ **tardymo izoliatoriaus gyvenamosiose patalpose, esančiose už šių įstaigų teritorijos ribų, atviroje kolonijoje ir pusiaukelės namuose bausmę atliekantiems nuteistiesiems.**

4. Maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų, kuriuos nuteistieji gali įsigyti ~~pataisos įstaigos parduotuvėje~~ ir turėti pataisos įstaigoje, sąrašą nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.“

17 straipsnis. 94 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 94 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„94 straipsnis. Nuteistųjų teisė pasimatyti su ~~giminaičiais ir kitais asmenimis~~

1. Nuteistiesiems leidžiama pasimatymai: trumpalaikiai – iki trijų valandų ir ilgalaikiai – iki vienos paros. Pasimatymų Nuteistųjų pasimatymai vyksta su pataisos įstaigos administracijos priežiūra arba be jos. Nuteistieji, atsižvelgdami į turimų pasimatymų skaičių, pasirenka, kaip įgyvendins savo teisę pasimatyti. Minimalų nuteistiesiems suteikiamų pasimatymų skaičių ir pasimatymų rūšį nustato šio Kodekso 73, 74, 75, 79, 80, 85, 91 ir 152 straipsniai.

2. Su pataisos įstaigos administracijos priežiūra nuteistiesiems leidžiama pasimatyti šiais būdais:

1) nuotoliniu būdu – iki 1,5 valandos;

2) specialiose pataisos įstaigos patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas nebūtų galimas, – iki 2 valandų;

3) pataisos įstaigos patalpose, neatskiriant nuteistojo nuo lankytojų, – iki 3 valandų.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti pasimatymai vyksta pataisos įstaigos atstovo akivaizdoje, tačiau pokalbio nesiklausoma. ~~Trumpalaikiai pasimatymai vyksta specialiose patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas negalimas. Neatskiriant nuteistojo nuo lankytojų vyksta papildomi trumpalaikiai pasimatymai socialiniams ryšiams palaikyti arba trumpalaikiai pasimatymai gali vykti tik nuteistojo pasimatymai su sutuoktiniu (sugyventiniu), artimaisiais giminaičiais ir asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas, taip pat lengvajai grupei priskirtų nuteistųjų pasimatymai. Šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytu būdu nuteistosios moterys ir jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai) gali pasimatyti iki 5 valandų. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta pataisos įstaigos atstovo akivaizdoje, tačiau pokalbio nesiklausoma. Nuteistojo pageidavimu trumpalaikis pasimatymas gali būti pakeistas dviem telefoniniais pokalbiais.~~

4. Be pataisos įstaigos administracijos priežiūros nuteistiesiems leidžiama pasimatyti šiais būdais:

1) specialiose pataisos įstaigos patalpose – iki 24 valandų;

2) pilnamečiam nuteistajam be palydos, o nepilnamečiam nuteistajam – kartu su artimaisiais giminaičiais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis, išvykstant pasimatyti už pataisos namų teritorijos ribų, – iki 8 valandų;

3) parvykstant į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar pas Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius giminaičius – iki 3 parų, o nuteistųjų kasmetinių atostogų metu – iki 10 parų.

5. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodyto pasimatymo metu nuteistajam leidžiama pasimatyti. ~~Ilgalaikiai pasimatymai leidžiami tik su sutuoktiniu (sugyventiniu) ir asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Šio straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais nuteistajam leidžiama išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų šio Kodekso 104 ir 140 straipsniuose nustatytais atvejais. Į ilgalaikius pasimatymus atvykusiems asmenims sudaromos sąlygos įsigyti maisto produktų pataisos įstaigų parduotuvėse arba, kai yra galimybių, jiems nemokamai tiekiamas šio Kodekso 173 straipsnio 4 dalyje nurodytas maistas. Į ilgalaikius pasimatymus atvykusių asmenų apsipirkimo pataisos įstaigų parduotuvėse ir maitinimo tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius. Nuteistojo pageidavimu vienas ilgalaikis pasimatymas gali būti pakeistas dviem trumpalaikiais pasimatymais arba keturiais telefoniniais pokalbiais.~~

6. Nuteistiesiems, kurie laisvės atėmimo bausmę atlieka būdami priskirti lengvajai grupei, socialiniams ryšiams palaikyti pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno nutarimu gali būti leidžiama papildomai pasimatyti.

7. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodyto pasimatymo metu, nuteistajam arba lankytojams pageidaujant, Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka jiems nemokamai tiekiamas šio Kodekso 173 straipsnio 5 dalyje nurodytas maistas arba sudaromos sąlygos įsigyti maisto produktų parduotuvėje.

8. Atviroje kolonijoje ir pusiaukelės namuose bausmę atliekantys nuteistieji savo teisę pasimatyti įgyvendina tik šio Kodekso 91 straipsnyje nustatyta tvarka išvykę už atviros kolonijos ar pusiaukelės namų teritorijos ribų.

9. ~~4. Pasimatymas, Pataisos įstaigoje vykstantis pasimatymas, kurio metu pažeidžiama pasimatymų tvarka, nedelsiant nutraukiamas. Jeigu per vienerius metus nuo pasimatymų tvarkos pažeidimo pakartotinai pažeidžiama pasimatymų tvarka arba jeigu už padarytą pasimatymų tvarkos pažeidimą nuteistajam buvo paskirta nuobauda, kiti šio nuteistojo pasimatymai vyksta atskiriant jį~~

nuo lankytojų, o pasimatymai jų neatskiriant vėl leidžiami praėjus šešioms mėnesiams nuo trumpalaikių pasimatymų tvarkos pažeidimo ir jeigu nuteistasis neturi nuobaudų, paskirtų už padarytus pasimatymų tvarkos pažeidimus **šešis mėnesius nuo pasimatymų tvarkos pažeidimo nuteistajam leidžiama pasimatyti tik šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytu būdu.**

5. Nuteistąjį, sergantį sunkia liga, gresiančia jo gyvybei, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas privalo leisti aplankyti sutuoktiniui, sugyventiniui, artimiesiems giminaičiams ir asmeniui, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių. Šie aplankymai į pasimatymų skaičių neįskaitomi.

10. 6. Nuteistiesiems sutuoktiniams, kurie abu atlieka laisvės atėmimo bausmę, per metus gali būti suteikiami du ilgalaikiai pasimatymai ir vienas trumpalaikis pasimatymas. Pasimatymais šie nuteistieji sutuoktiniai gali pasinaudoti, jei abu turi teisę gauti norimus pasimatymus. Šių pasimatymų vietą nustato pataisos įstaigų, kuriose sutuoktiniai atlieka bausmes, direktoriai. Nuteistųjų ir abu neturi teisės išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, leidžiama pasimatyti šio straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose ir 4 dalies 1 punkte nurodytais būdais, jei jie apmoka pervežimo išlaidas apmoka patys nuteistieji. Šių pasimatymų vietą nustato pataisos įstaigų, kuriose sutuoktiniai atlieka bausmes, direktoriai.

11. Nuteistąjį, sergantį sunkia liga, gresiančia jo gyvybei, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas privalo leisti aplankyti nuteistojo sutuoktiniui (sugyventiniui), artimiesiems giminaičiams ir asmeniui, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Šie aplankymai į pasimatymų skaičių neįskaitomi.

7. Nuteistiesiems, kurie laisvės atėmimo bausmę atlieka būdami priskirti paprastajai arba lengvajai grupei, socialiniams ryšiams palaikyti pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno nutarimu gali būti suteikiami papildomi trumpalaikiai ir ilgalaikiai pasimatymai.

12. Nuteistojo pageidavimu vienas be pataisos įstaigos administracijos priežiūros vykstantis pasimatymas gali būti pakeistas dviem su pataisos įstaigos administracijos priežiūra vykstančiais pasimatymais arba keturiais telefoniniais pokalbiais, o vienas su pataisos įstaigos administracijos priežiūra vykstantis pasimatymas – dviem telefoniniais pokalbiais.

13. 8. Pasimatymų ir sergančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.“

18 straipsnis. 97 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 97 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„97 straipsnis. Nuteistųjų teisė turėti laikrodžius, dėvėti savo drabužius bei avėti savo avalynę

Nuteistiesiems leidžiama turėti laikrodžius, pagamintus ne iš brangiųjų metalų, o šio **Kodekso 173 straipsnio 2 ir 3 dalyje nenurodytiems nuteistiesiems** – dėvėti savo drabužius ir avėti savo avalynę. Šiuos daiktus nuteistieji gauna nuteistieji išgyja parduotuvėje ar gauna pašto arba perduodamame siuntinyje, pasimatymų metu arba perka pataisos įstaigos parduotuvėje.“

19 straipsnis. 104 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 104 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„104 straipsnis. Nuteistųjų trumpalaikė išvyka į namus iš pataisos įstaigos

1. Nuteistiesiems, laikomiems pataisos įstaigose **Pataisos namų** lengvosios ir paprastosios grupių grupės laikymo sąlygomis ir atlikusiems ne mažiau kaip pusę, o nepilnamečiams – atlikusiems ne mažiau kaip vieną trečdalį teismo paskirtos bausmės, gali būti leista vieną kartą per tris mėnesius trims paroms parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu išvykusių į namus nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis. **bausmę**

atliekantys nuteistieji, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytus nuteistuosius, turi teisę trims paroms parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar aplankyti Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius giminaičius, jei jie atitinka visas šias sąlygas:

- 1) nuteistojo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką;
- 2) nuteistasis yra atlikęs šio straipsnio 2 dalyje nustatytą minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį;
- 3) nuteistasis neturi galiojančių nuobaudų už bausmės atlikimo metu padarytus teisės aktų pažeidimus;
- 4) nuteistasis dirba arba mokosi, arba užsiima individualia veikla.

2. Minimali atliktos laisvės atėmimo bausmės dalis (nuo bausmės atlikimo pataisos įstaigoje pradžios), kurią atlikus nuteistiesiems suteikiama trumpalaikė išvyka iš pataisos įstaigos:

- 1) šeši mėnesiai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, taip pat nepilnamečiai;
- 2) vieneri metai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija trejus metus laisvės atėmimo, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo;
- 3) dveji metai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkantiems nuteistiesiems, jeigu jie yra atlikę šio straipsnio 2 dalyje nurodytą minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį, iš pataisos įstaigos leidžiama išvykti:

- 1) vieną kartą per du mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, o šiems nuteistiesiems atlikus pusę bausmės – du kartus per mėnesį;
- 2) vieną kartą per tris mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija trejus metus, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo, atlikusiems pusę bausmės – vieną kartą per du mėnesius, o likus šešioms mėnesiams iki lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos pagal šio Kodekso 157 straipsnio 3 dalį arba iki bausmės pabaigos likus ne daugiau kaip vieneriems metams, kai lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos netaikomas, – du kartus per mėnesį;
- 3) vieną kartą per keturis mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, atlikusiems pusę bausmės – vieną kartą per tris mėnesius, o likus šešioms mėnesiams iki lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos pagal šio Kodekso 157 straipsnio 3 dalį arba iki bausmės pabaigos likus ne daugiau kaip vieneriems metams, kai lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos netaikomas, – du kartus per mėnesį.

4. Dirbančių nuteistųjų prašymu jų nemokamų atostogų metu pataisos įstaigos direktorius vieną kartą per metus šiems nuteistiesiems priklausiančios trumpalaikės išvykos trukmę gali pratęsti iki 10 parų.

5. Siekdamas užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės aktų pažeidimams arba apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, pataisos įstaigos direktorius turi teisę nutarimu laikinai uždrausti nuteistajam pasinaudoti teise į trumpalaikę išvyką už pataisos įstaigos. Šio draudimo taikymo terminai, draudimo pratęsimo procedūra ir nuteistojo informavimo apie taikomą draudimą tvarka nustatyta šio Kodekso 155 straipsnyje.

6. Trumpalaikė išvyka iš pataisos įstaigos nesuteikiama nuteistiesiems:

- 1) atliekantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę;
- 2) pavojingiems recidyvistams;
- 3) ribotai pakaltinamiems;
- 4) sergantiems pavojingomis arba ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, kurios plinta lašeline būdu per orą;
- 5) kurie trumpalaikės išvykos iš pataisos įstaigos metu padarė teisės aktų pažeidimų ir nėra praėję vieneri metai nuo už šiuos pažeidimus skirtų nuobaudų įvykdymo dienos.

7. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu nuteistųjų, kurie išvyko iš pataisos įstaigos į trumpalaikę išvyką, elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

2. 8. Leidimą parvykti į namus duoda pataisos įstaigos direktorius įsakymu, atsižvelgdamas į nuteistojo asmenybę, kokia bausmės dalis atlikta, elgesį bausmės atlikimo metu. **Trumpalaikės išvykos nuteistiesiems suteikiamos tik laisvu nuo darbinės veiklos ar darbo metu. Konkrečią nuteistojo trumpalaikės išvykos iš pataisos įstaigos datą, atsižvelgdamas į nuteistojo prašymą, nustato ir klausimą dėl elektroninio stebėjimo priemonių taikymo sprendžia pataisos įstaigos direktorius.** Šios trumpalaikės išvykos laikas įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Kelionės išlaidas apmoka pats nuteistasis arba jo artimieji giminaičiai **kiti jo nurodyti asmenys.**

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės neturi šio Kodekso 154 straipsnio 4 dalyje nurodyti nuteistieji.

4. 9. Tvarką, kuria nuteistiesiems leidžiama parvykti į namus, nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Apie nuteistojo išvyką pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.“

20 straipsnis. 107 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 107 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Santuokos sudarymo metu nuteistieji gali dėvėti tai progai skirtus drabužius. Pataisos įstaigos direktorius turi teisę suteikti santuoką sudariusiam nuteistajam vieną papildomą ~~ilgalaikę~~ **specialiose pataisos įstaigos patalpose be pataisos įstaigos administracijos priežiūros vykstantį pasimatymą.**“

21 straipsnis. 110 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 110 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) pasibaigus pasivaikščiavimui ir ~~ilgalaikiam~~ pasimatymui, **vykusiame specialiose pataisos įstaigos patalpose be pataisos įstaigos administracijos priežiūros**, sutvarkyti tam skirtą vietą ar patalpą.“

22 straipsnis. XI skyriaus pavadinimo pakeitimas

Pakeisti XI skyriaus pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„XI SKYRIUS

PATAISOS ĮSTAIGŲ REŽIMAS IR NUTEISTŪJŲ, KURIEMS PASKIRTAS LAISVĖS ATĖMIMAS, PATAISOS PRIEMONĖS“.

23 straipsnis. 111 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 111 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„111 straipsnis. **Pataisos įstaigų režimo paskirtis ir Nuteistųjų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas, nuteistųjų pataisos priemonės**

1. Pataisos įstaigų režimo pagrindinė paskirtis – padėti įgyvendinti nuteistųjų pataisos priemones ir užtikrinti pataisos įstaigų apsaugą.

2. Nuteistųjų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas, pataisos priemonės yra šios: laisvės atėmimo režimas, nuteistųjų darbas, socialinė rehabilitacija, bendrasis ugdymas ir profesinis mokymas ir nuteistųjų užimtumas.“

24 straipsnis. 117 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 117 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nuteistųjų dienotvarkė privalo griežtai reglamentuoti jų elgesį visą parą ir numatyti darbo, dalyvavimo užimtumo veiklose, poilsio, buvimo gryname ore, mokymosi ir socialinei rehabilitacijai skirtą laiką.“

25 straipsnis. XI skyriaus antrojo skirsnio pakeitimas

Pakeisti XI skyriaus antrąjį skirsnį ir jį išdėstyti taip:

„ANTRASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ DARBAS UŽIMTUMAS

125 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimas į darbą užimtumo tikslas

1. Kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis privalo dirbti, jeigu jam darba siūlo pataisos įstaigos administracija. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad nuteistieji būtų įtraukiami į darbą atsižvelgiant į jų darbingumą ir, kiek galima, į turimą specialybę. **Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo tikslas – mažinti neigiamą įkalinimo įtaką, suteikti galimybę nuteistajam įgyti žinių, įgūdžių ir kvalifikacijų, kurios padėtų jiems lengviau integruotis į visuomenę išėjus iš pataisos įstaigos.**

2. Nuteistieji neįgalieji, sulaukę valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus ir ribotai pakaltinami nuteistieji į darbą gali būti įtraukiami tik rašytiniu jų sutikimu, kai yra tam neprieštaraujanti gydytojų išvada ir laisvų darbo vietų. Šių nuteistųjų darbingumo įvertinimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.

3. Nuteistiesiems darbą parenka pataisos įstaigos administracija, atsižvelgdama į laisvas pareigas ir darbo vietas.

4. Nuteistieji į darbą paprastai įtraukiami pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prieš pataisos įstaigų. Ne pataisos įstaigose ir ne valstybės įmonėse prieš pataisos įstaigų į darbą įtraukiamų nuteistųjų darbas organizuojamas laikantis nuteistųjų izoliavimo ir apsaugos reikalavimų.

5. Bausmę laisvės atėmimo vietų ligoninėse atliekančių nuteistųjų darbas organizuojamas gydomosios darbo terapijos dirbtuvėse.

6. Nuteistųjų darbas organizuojamas laikantis šio Kodekso 70 straipsnio nustatytų atskiro nuteistųjų laikymo reikalavimų.

7. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems draudžiamas dirbti darbus ir draudžiamas eiti pareigas nustato šio Kodekso 2 priedas.

8. Pataisos įstaigų ir valstybės įmonių prieš pataisos įstaigų gamybinė ūkinė veikla privalo tarnauti tik pagrindiniam tikslui – išmokyti nuteistuosius gyvenimo tikslų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis. Ši veikla gali būti finansuojama iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas).

126 straipsnis. Nuteistųjų teisė užsiimti individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla užimtumo formos

1. Nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis, kurie to pageidauja, gali būti sudaromos sąlygos užsiimti individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla. Ši veikla leidžiama laisvu nuo darbo pataisos įstaigoje metu. **Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems šio Kodekso nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaromos galimybės užsiimti prasminga nuteistojo ir visuomenės interesus atitinkančia veikla.**

2. Pataisos įstaigos direktorius turi teisę leisti nuteistiesiems individualia darbine, kūrybine ir kitokia veikla užsiimti ir vietoj darbo pataisos įstaigoje. **Nuteistųjų užimtumo formos:**

- 1) bausmių vykdymo sistemos poreikius užtikrinanti darbinė veikla;
- 2) darbas už pataisos įstaigos teritorijos ribų;
- 3) švietimas;
- 4) individuali veikla.

3. Nuteistųjų individualios darbinės, kūrybinės ir kitokios veiklos tvarką, taip pat šios veiklos rūšis, kuriomis nuteistiesiems draudžiama užsiimti, nustato Pataisos įstaigos vidaus tvarkos taisyklės.

127 straipsnis. Nuteistųjų užimtumo organizavimas

1. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad kiekvienas nuteistasis, išskyrus šiame Kodekse nustatytus atvejus, ne mažiau kaip aštuonias valandas per parą užsiimtų prasminga veikla.

2. Pataisos įstaiga, organizuodama nuteistųjų užimtumą:

1) užtikrina, kad visiems darbine veikla galintiems užsiimti nuteistiesiems būtų pasiūlyta įsitraukti į jų įgūdžius ar kvalifikaciją atitinkančią veiklą;

2) bendradarbiauja su fiziniais ar juridiniais asmenimis ir su jais sudaro sutartis dėl nuteistųjų užimtumo darbine ar kitokia veikla pataisos įstaigos teritorijoje ar už jos ribų;

3) konsultuoja nuteistuosius, siekdama padidinti jų motyvaciją savarankiškai įsidarbinti už pataisos įstaigos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, pradėti ar tęsti mokslus bendrojo ugdymo, profesinėje ar aukštojoje mokykloje;

4) ieško arba teikia praktinę pagalbą savarankiškai darbo vietų, esančių už pataisos įstaigos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, ieškantiems nuteistiesiems, tarpininkauja jiems įsidarbinant;

5) padeda nuteistiesiems įsigyti jų individualiai veiklai vykdyti reikalingų priemonių ir realizuoti vykdant šią veiklą sukurtus gaminius;

6) organizuoja kultūrinius, švietėjiškus ir sporto renginius.

3. Nuteistųjų bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo organizavimo tvarką nustato šio Kodekso XI skyriaus ketvirtasis skirsnis.

4. Nuteistųjų aukštasis mokslas organizuojamas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka pataisos įstaiga sudaro sąlygas nuteistiesiems, neturintiems teisės be sargybos arba palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, studijuoti aukštojoje mokykloje nuotoliniu būdu.

128 straipsnis. Nuteistųjų užimtumą darbo sąlygos darbine veikla organizuojanti įstaiga

1. Bausmių vykdymo sistemos poreikius užtikrinančių nuteistųjų užimtumą darbine veikla pataisos įstaigoms padeda organizuoti Kalėjimų departamentas arba šiam tikslui gali būti steigiamas specialus Kalėjimų departamentui pavaldus juridinis asmuo (toliau – nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga). ~~Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems nustatoma ne ilgesnė kaip aštuonių valandų darbo diena. Laisvės atėmimo vietų ligoninėje atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems darbo dienos trukmę individualiai kiekvienam nuteistajam nustato gydytojų komisija. Darbo (pamainos) pradžią ir pabaigą nustato pataisos įstaigos direktorius, vadovaudamasis šio Kodekso 117 straipsnio nuostatomis. Nuteistiesiems suteikiamos dvi poilsio dienos per savaitę. Nuteistieji negali būti skiriami dirbti švenčių ir poilsio dienomis, išskyrus darbo įstatymuose numatytus atvejus.~~

2. Pagrindinis nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos tikslas – užtikrinti, kad nuteistųjų darbinės veiklos rezultatai būtų panaudojami visos bausmių vykdymo sistemos veiklos poreikiams tenkinti. Nuteistųjų darbinės veiklos metu sukurtą produkciją ir paslaugas nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga komerciniais tikslais gali teikti ir kitiems asmenims. ~~Nepertraukiamai veikiančiose įmonėse, atskiruose cechuose, baruose, darbuose, kur yra pertraukiamasis darbo dienos (pamainos) režimas, taip pat darbuose, kur dėl techninių gamybos sąlygų negalima laikytis nuteistiesiems nustatytos kasdieninės ar kas savaitinės darbo trukmės, vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, galima taikyti suminę darbo laiko apskaitą.~~

3. ~~Nuteistiesiems, kurie įtraukiami į darbą poilsio arba švenčių dienomis, suteikiamas poilsis kitomis dienomis arba šios dienos pridėdamos prie atostogų.~~ **Pagrindinės nuteistųjų darbo veiklą organizuojančios įstaigos veiklos kryptys:**

1) bausmių vykdymo sistemai reikalingų baldų ir kitos įrangos gamyba ir montavimas;

2) suimtųjų ir nuteistųjų aprūpinimas jiems reikalingomis prekėmis;

3) laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų asmenų maitinimas;

- 4) laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų asmenų drabužių, patalynės ir minkštojo inventoriaus skalbimas, dezinfekavimas ir cheminis valymas;
- 5) pataisos pareigūnų uniformų, aprangos ir patalynės nuteistiesiems gamyba;
- 6) laisvės atėmimo vietų įstaigų statybos ir remonto darbai;
- 7) patalpų nuoma asmenims nuteistųjų užimtumui darbine veikla vykdyti nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje;
- 8) kita ūkinė ir komercinė veikla, kuriai vykdyti naudojami nuteistųjų darbinės veiklos rezultatai.

4. Nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos pajamos gali būti naudojamos tik nuteistųjų užimtumo darbine veikla procesui užtikrinti. Iš nuteistųjų darbinės veiklos gautų pajamų dalį nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga perveda į Socialinės paramos nuteistiesiems fondą. Socialinės paramos nuteistiesiems fondo sudarymo ir jo lėšų naudojimo tvarką nustato teisingumo ministras. ~~Atvirose kolonijose ir nepilnamečių pataisos namuose atliekančių laisvės atėmimo bausmę nuteistųjų, taip pat nuteistųjų neįgalųjų darbo ir poilsio laikas nustatomas bendrais pagrindais pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.~~

5. ~~Nuteistųjų darbas organizuojamas remiantis darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančiais teisės aktais. Nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos veikla gali būti finansuojama iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas).~~

6. ~~Nuteistųjų teisę į atostogas bausmės atlikimo laikotarpiu nustato šio Kodekso 130 straipsnis.~~

~~129 straipsnis. Nuteistųjų valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo stažo klausimai~~

~~1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji valstybinio socialiniu draudimu nedraudžiami, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinį draudimą.~~

~~2. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji gali draustis savanorišku valstybinio socialiniu draudimu nustatyta tvarka arba sudaryti pensijos sutartis su pensijų fondu, taip pat būti pensijų programos dalyviais Pensijų fondų įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.~~

~~3. Nuteistųjų darbo atliekant bausmę laikas neįskaitomas į valstybinio socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka.~~

~~130 straipsnis. Nuteistųjų teisė į atostogas~~

~~1. Atvirose kolonijose, nepilnamečių pataisos namuose, pataisos namuose lengvosios ir paprastosios grupių laikymo sąlygomis atliekantys laisvės atėmimo bausmę nuteistieji, kurie stropiai dirba, turi teisę į keturiolikos kalendorinių dienų nemokamas atostogas per vienerius metus. Šios atostogos įskaitomas į bausmės atlikimo laiką.~~

~~2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos atostogos suteikiamos nuteistajam atlikus vienuolika mėnesių bausmės, jeigu jis neturi galiojančių nuobaudų. Atostogos suteikiamos pataisos įstaigos direktoriaus įsakymu.~~

~~3. Pataisos namuose lengvosios grupės laikymo sąlygomis atliekantiems bausmę nuteistiesiems, taip pat nuteistiesiems nepilnamečiams ir neįgaliesiems šio Kodekso 140 straipsnyje nustatyta tvarka atostogų metu gali būti leista parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba jų artimieji giminaičiai. Nepilnamečiai nuteistieji į namus ir į pataisos įstaigą vyksta su palyda. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu išvykusių nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis. Apie nuteistojo išvyką pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.~~

~~4. Prie atostogų gali būti pridedamas šio Kodekso 128 straipsnio 3 dalyje numatytas laikas, bet ne daugiau kaip penkios kalendorinės dienos.~~

~~5. Atostogų suteikimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.~~

131 straipsnis. Nuteistųjų darbo apmokėjimas

1. Nuteistųjų darbas apmokamas pagal jo kiekį ir kokybę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Į stropiai dirbančių nuteistųjų, kurie atlieka bausmę pataisos namuose lengvosios bei paprastosios grupių laikymo sąlygomis ir kalėjimuose paprastosios grupės laikymo sąlygomis, asmeninę sąskaitą turi būti įrašoma, nepaisant visų išskaitų, ne mažiau kaip dvidešimt procentų, o į nuteistųjų neįgaliųjų, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ribotai pakaltinamų nuteistųjų asmeninę sąskaitą — ne mažiau kaip trisdešimt procentų jiems per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

3. Į nepilnamečių pataisos namuose bausmę atliekančių nuteistųjų asmeninę sąskaitą turi būti įrašoma, nepaisant visų išskaitų, ne mažiau kaip penkiasdešimt procentų jiems per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

4. Atvirose kolonijose bausmę atliekantiems nuteistiesiems, nepaisant visų išskaitų, turi būti mokama ne mažiau kaip penkiasdešimt procentų bendro per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

5. Šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos taisyklės gali būti netaikomos tik nuteistiesiems, kurie moka alimentus nepilnamečiams vaikams.

132 straipsnis. Išskaitos iš nuteistųjų darbo užmokesčio

1. Iš nuteistųjų darbo užmokesčio į pataisos įstaigose sudaromą socialinės paramos nuteistiesiems fondą atskaitoma: atvirose kolonijose — dešimt procentų, pataisos namuose, laisvės atėmimo vietų ligoninėse ir kalėjimuose — dvidešimt penki procentai, nepilnamečių pataisos namuose — dvidešimt procentų bendros darbo užmokesčio sumos. Šios išskaitos nedaromos iš darbo užmokesčio dalies, priskaičiuotos už nustatytą išdirbio normų viršijimą, ir premijų. Socialinės paramos nuteistiesiems fondo sudarymo ir jo lėšų naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų išskaitų, iš bendros darbo užmokesčio sumos, išskyrus atviras kolonijas, atskaitomi penki procentai į nuteistojo neliečiamąją asmeninės sąskaitos dalį, kurios naudoti nuteistasis neturi teisės. Ypatingais atvejais bausmės atlikimo metu pataisos įstaigos direktoriaus leidimu nuteistasis gali panaudoti pinigus, turimus neliečiamojoje asmeninės sąskaitos dalyje. Likusi šioje sąskaitoje pinigų suma nuteistajam išduodama tik paleidimo iš pataisos įstaigos metu.

3. Atlikus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas išskaitas, iš likusios uždirbtos sumos atskaitoma pagal vykdomuosius raštus ir kitus vykdomuosius dokumentus Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Alimentai nepilnamečiams vaikams skaičiuojami nuo visos nuteistojo uždirbtos sumos bei visų kitų pajamų rūšių ir atskaičiuojami iki išskaitų į socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

133 straipsnis. Atleidimas nuo išskaitų į socialinės paramos nuteistiesiems fondą

Laisvės atėmimo bausmę pataisos įstaigose paprastosios ir lengvosios grupių laikymo sąlygomis atliekantiems nuteistiesiems, taip pat nuteistiesiems neįgaliesiems, sulaukusiems valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus, ribotai pakaltinamiems ir laisvės atėmimo bausmę atliekantiems laisvės atėmimo vietų ligoninėse nuteistiesiems, kurių asmeninėse sąskaitose yra mažesnė negu vienos bazinės socialinės išmokos dydžio pinigų suma, pataisos įstaigos direktoriaus sprendimu ne ilgiau kaip šešis mėnesius iki bausmės atlikimo laiko pabaigos gali būti nedaromos išskaitos į socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

134 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimas į nemokamus darbus

1. Nemokant už darbą, nuteistieji gali būti įtraukti tik į pataisos įstaigų ir gretimų teritorijų tvarkymo, taip pat į nuteistųjų kultūros ir buities sąlygų gerinimo darbus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbus nuteistieji atlieka paeiliui ne darbo metu. Tokie darbai neturi trukti ilgiau kaip dvi valandas per dieną.“

26 straipsnis. XI skyriaus papildymas antruoju¹ skirsniu
 Papildyti Kodekso XI skyrių antruoju¹ skirsniu:

„ANTRASIS¹ SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŪJŲ UŽIMTUMAS DARBINE VEIKLA

129 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimo į užimtumą darbine veikla tvarka

1. Kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis, nedirbantis darbo, kurio vieta yra už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, privalo užsiimti pataisos įstaigos pasiūlyta darbine veikla ir taip prisidėti prie jo išlaikymo pataisos įstaigose sąnaudų sumažinimo.

2. Kalėjimų departamento nustatyta tvarka nuo dalyvavimo darbinėje veikloje gali būti atleidžiami tik nuteistieji neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, sulaukę valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus ir ribotai pakaltinami nuteistieji, nepilnamečiai nuteistieji, kurie mokosi bendrojo ugdymo arba profesinio mokymo įstaigose, nėščios moterys ir vaikų iki trejų metų turinčios motinos.

3. Konkreti darbinė veikla, kuria siūloma užsiimti nuteistajam, parenkama atsižvelgiant į jo darbingumą, įgytą profesiją ar specialybę, turimus darbinius įgūdžius ir darbo patirtį. Siekdama, kad nuteistasis įgytų daugiau darbo įgūdžių, pataisos įstaiga arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga turi užtikrinti, kad nuteistųjų darbinės veiklos pobūdis ir vieta būtų reguliariai keičiami, taip pat kad darbinės veiklos atlikimo laikas netrukdytų nuteistajam dalyvauti pasimatymuose, išvykti į namus ir vykdyti jo socialinės reabilitacijos plane nurodytas priemones.

4. Neturintys teisės išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistieji darbine veikla gali užsiimti tik pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje. Paprastai šie nuteistieji užsiima pataisos įstaigos ūkio priežiūros, nuteistųjų buities sąlygų gerinimo, pataisos įstaigos ar nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijų tvarkymo, produkcijos gamybos veiklomis. Konkrečią darbinę veiklą atlikti už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų šioje dalyje nurodytiems nuteistiesiems leidžiama tik užtikrinus jų apsaugą. Trumpesnes kaip vienerių metų trukmės laisvės atėmimo bausmes atliekantys nuteistieji produkcijos gamybos veiklomis paprastai neužiima.

5. Drausmės grupės sąlygomis laikomi nuteistieji darbine veikla užsiima tik pataisos įstaigos teritorijoje.

6. Pataisos įstaiga arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga gali sudaryti sutartis su asmenimis dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla vykdymo pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje ar už šių įstaigų teritorijos ribų. Sutarties dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla vykdymo pavyzdinę formą tvirtina Kalėjimų departamento direktorius.

130 straipsnis. Pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje vykdomo nuteistųjų užimtumo darbine veikla sąlygos

1. Pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje vykdomas nuteistųjų užimtumas darbine veikla nelaikomas darbo santykiais, darbo teisę reglamentuojantys teisės aktai šiai veiklai taikomi tik šiame straipsnyje nurodytais atvejais.

2. Pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje vykdomos nuteistųjų užimtumo darbine veikla sąlygos:

1) konkrečią darbinę veiklą, kurią nuteistajam pavedama atlikti, taip pat šios veiklos atlikimo pradžią ir pabaigą nustato pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos direktorius arba jų įgalioti asmenys; nesant nuteistojo rašytinio sutikimo, jam negali būti pavedama darbine veikla užsiimti švenčių ir poilsio dienomis;

2) nuteistieji darbine veikla užsiima penkias dienas per savaitę, ne ilgiau kaip aštuonias valandas per dieną, o tais atvejais, kai dėl darbinės veiklos specifikos negalima laikytis nuteistiesiems nustatytos kasdienės ar kassavaitinės dalyvavimo darbinėje veikloje trukmės, vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, nuteistųjų darbinės veiklos trukmė gali būti nustatoma pagal suminę darbinės veiklos laiko apskaitą; nuteistajam gali būti leidžiama darbine veikla užsiimti ilgiau negu šiame punkte nustatytą laiką tik esant rašytiniam nuteistojo sutikimui ir jei ilgesnis nuteistojo užimtumo darbine veikla laikas netrukdyt jam dalyvauti socialinės reabilitacijos priemonėse;

3) už kokybiškus darbinės veiklos rezultatus, atsižvelgiant į šios veiklos sudėtingumą ir veiklai atlikti skirtą laiką, pataisos įstaiga arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga nuteistiesiems moka pinigines išmokas, kurių apskaičiavimo tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius; darbine veikla pataisos įstaigoje užsiimantiems nuteistiesiems pinigines išmokas mokamos iš Socialinės paramos nuteistiesiems fonde sukauptų lėšų;

4) už vienerius dalyvavimo darbinėje veikloje metus nuteistiesiems suteikiamas dvidešimt darbo dienų trukmės poilsio laikas, kurio metu jiems mokama pinigine išmoka; nuteistųjų pageidavimu jiems per vienerius metus gali būti suteikiamas iki 10 darbo dienų trukmės papildomas poilsio laikas, kurio metu pinigine išmoka nemokama;

5) darbinėje veikloje dalyvaujančius nuteistuosius pataisos įstaiga arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga apdraudžia nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu; nuteistieji, kurie darbinės veiklos atlikimo metu neteko darbingumo, turi teisę į žalos atlyginimą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir atvejais;

6) laikas, kurį nuteistieji dalyvauja darbinėje veikloje, neįskaitomas į valstybinio socialinio draudimo stažą; šie nuteistieji Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis gali draustis savanorišku valstybiniu socialiniu draudimu arba sudaryti pensijos sutartis su pensijų fondais, taip pat būti pensijų programos dalyviais.

3. Už nuteistųjų dalyvavimą darbinėje veikloje priskaičiuotas pinigines išmokas pataisos įstaiga, atlikusi reikiamus išskaitymus, perveda į pataisos įstaigos administruojamas šių nuteistųjų asmenines sąskaitas.

131 straipsnis. Minimali nuteistųjų dalyvavimo darbinėje veikloje trukmė ir atsisakymo dalyvauti darbinėje veikloje pasekmės

1. Pataisos įstaigos administracija, sudarydama nuteistųjų užimtumo darbine veikla grafikus, užtikrina, kad:

1) kiekvienas nuteistasis, išskyrus nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistus ir šios dalies 2 punkte nurodytus nuteistuosius, darbine veikla užsiimtų ne mažiau kaip 60–80 valandų per mėnesį;

2) nuteistieji, kurie mokosi bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose ar studijuoja aukštųjų mokyklų nuolatinės formos studijų programose, darbine veikla užsiimtų ne mažiau kaip 40–50 valandų per mėnesį.

2. Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka nuteistasis gali būti laikinai atleistas nuo dalyvavimo darbinėje veikloje, kad geriau pasiruoštų egzaminams arba dėl laikino nedarbingumo. Išnykus pagrindams, dėl kurių nuteistasis buvo laikinai atleistas nuo dalyvavimo darbinėje veikloje, arba atlikus nuobaudą kamerų tipo patalpose, jam laikinai nustatoma nuo 20 iki 40 valandų ilgesnė negu šio straipsnio 1 dalyje nurodyta privaloma dalyvavimo darbinėje veikloje trukmė per mėnesį tol, kol nuteistasis šioje veikloje sudalyvaus visą laiką, kurį būtų privalėjęs skirti jo laikino atleidimo nuo dalyvavimo darbinėje veikloje arba nuobaudos atlikimo kamerų tipo patalpose metu. Ilgesnė negu šio straipsnio 1 dalyje

nurodyta dalyvavimo darbinėje veikloje trukmė nustatoma ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui.

3. Nuteistajam atsisakius užsiimti pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla arba atsisakius šioje veikloje dalyvauti šiame straipsnyje nurodytą laiką, toks nuteistasis negali būti skatinamas, jam draudžiama išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, apsipirkti parduotuvėje (išskyrus atvejus, kai reikia įsigyti higienos priemonių ir kanceliariinių prekių), naudotis asmeniniais elektros prietaisais (išskyrus barzdaskutę), dėvėti nuosavus drabužius ir avalynę. Šioje dalyje nustatyti draudimai nuteistajam netaikomi praėjus mėnesiui po to, kai jis pareiškia norą užsiimti darbine veikla ir ja užsiima šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką.

132 straipsnis. Išskaitos iš nuteistųjų piniginių išmokų

1. Iš darbinėje veikloje dalyvaujantiems nuteistiesiems priskaičiuotų piniginių išmokų atskaitoma dešimt procentų į nuteistojo neliečiamą asmeninės sąskaitos dalį, kurios naudoti nuteistasis neturi teisės. Ypatingais atvejais bausmės atlikimo metu pataisos įstaigos direktoriaus leidimu nuteistasis gali panaudoti pinigus, turimus neliečiamoje asmeninės sąskaitos dalyje. Likusi šioje sąskaitoje pinigų suma nuteistajam išduodama tik jį paleidžiant iš pataisos įstaigos arba nuteistojo prašymu pervedama į nuteistojo asmeninę sąskaitą jį perkėlus į atvirą koloniją ar pusiaukelės namus.

2. Atlikus šio straipsnio 1 dalyje nustatytas išskaitas, iš likusios piniginės išmokos sumos atskaitoma pagal vykdomuosius raštus ir kitus vykdomuosius dokumentus Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

3. Išlaikymas nepilnamečiams vaikams ir bausmės atlikimo metu valstybei padarytos žalos atlyginimas skaičiuojami nuo visos nuteistajam priskaičiuotos piniginės išmokos sumos bei visų kitų pajamų rūšių ir atskaičiuojami iki išskaitų į nuteistojo neliečiamą asmeninės sąskaitos dalį.“

27 straipsnis. XI skyriaus papildymas antruoju² skirsniu

Papildyti Kodekso XI skyrių antruoju² skirsniu:

„ANTRASIS² SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŪJŲ DARBAS UŽ PATAISOS ĮSTAIGOS ARBA NUTEISTŪJŲ DARBINĘ VEIKLĄ ORGANIZUOJANČIOS ĮSTAIGOS TERITORIJOS RIBŲ

133 straipsnis. Nuteistųjų teisės įsidarbinti už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų įgyvendinimo tvarka

1. Turintiems teisę išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistiesiems gali būti leidžiama dirbti pataisos įstaigos arba pačių surastą darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų.

2. Pataisos įstaiga leidžia turinčiam teisę išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistajam sudaryti darbo sutartį, jei nuteistojo darbas neprieštarauja jo socialinės reabilitacijos tikslams ir nuteistąjį įdarbinantis asmuo įsipareigoja nuteistajam priskaičiuotą darbo užmokestį pervesti į pataisos įstaigos administruojamą nuteistojo asmeninę sąskaitą.

3. Nuteistiesiems draudžiama sudaryti darbo sutartis, jei darbo pobūdis susijęs su ilgiau nei vieną dieną trunkančiomis komandiruotėmis Lietuvos Respublikos teritorijoje arba komandiruotėmis už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.

134 straipsnis. Nuteistųjų darbo, kurio vieta yra už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, ypatumai

1. Už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų dirbančių nuteistųjų darbo santykius reguliuoja Darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas ir kiti teisės aktai. Šių nuteistųjų

valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo stažo klausimai sprendžiami taip pat, kaip ir laisvėje esančių asmenų.

2. Visas šiame straipsnyje nurodytų nuteistųjų darbo užmokestis pervedamas į pataisos įstaigos administruojamą nuteistojo asmeninę sąskaitą, iš kurios pataisos įstaigos administracija kartą per mėnesį atskaito dešimt procentų nuteistojo darbo užmokesčio dydžio sumą ir ją perveda į Socialinės paramos nuteistiesiems fondą. Likus trims mėnesiams iki galimo nuteistojo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos datos, o jei lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos nuteistajam netaikomas, – likus trims mėnesiams iki bausmės pabaigos, nuteistasis atleidžiamas nuo išskaitų į Socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

3. Į šiame straipsnyje nurodytų nuteistųjų, kuriems leidžiama su savimi turėti pinigų, pataisos įstaigos administruojamas sąskaitas pervestas darbo užmokestis, atlikus įskaitą į Socialinės paramos nuteistiesiems fondą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pervedamas į nuteistojo nurodytą asmeninę kredito įstaigos sąskaitą.

4. Už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų dirbantiems nuteistiesiems jų atostogų metu Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais gali būti leista parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus.“

28 straipsnis. 139 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 139 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Nuteistųjų kolektyvo tarybų ir nevyriausybinių organizacijų veikla turi neprieštarauti **nuteistųjų užimtumo, socialinės rehabilitacijos darbe, mokymosi, režimo, ir saugumo ir socialinės rehabilitacijos interesams.**“

29 straipsnis. 140 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 140 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„140 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos paskatinimo priemonės

1. Už nepriekaištingą elgesį, ~~iniciatyvą ir aktyvų dalyvavimą įgyvendinant socialinės rehabilitacijos priemones, stropų darbą, ir gerus mokymosi rezultatus~~ **ir pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką** laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos šios paskatinimo priemonės:

1) padėka;

2) premija už geriausius darbo rezultatus;

31) teisės vieną kartą papildomai paskambinti telefonu suteikimas;

42) trijų papildomų ilgalaikių arba trumpalaikių pasimatymų per vienerius metus **teisės vieną kartą papildomai pasimatyti suteikimas;**

53) paskirtos nuobaudos **už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą** panaikinimas prieš terminą;

64) pasivaikščiojimo laiko pailginimas ne daugiau kaip dviem valandomis;

75) didžiausios pinigų sumos, **už kurią nuteistasis gali per mėnesį apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje, padidinimas** vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma;

86) leidimas ~~nepilnamečiams pasimatymo su tėvais, globėjais (rūpintojais), artimaisiais giminaičiais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis metu išeiti iki aštuonių valandų už nepilnamečių pataisos namų teritorijos ribų~~ **iki aštuonių valandų išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų pasimatyti su artimaisiais arba dėl švietimo, dalyvavimo resocializacijos priemonėse, kultūros, sporto ar kituose ne pataisos įstaigoje organizuojamuose renginiuose;**

9) 7) leidimas **už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų dirbančių nuteistųjų kasmetinių atostogų metu parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus;**

10) 8) **papildomos trumpalaikės išvykos į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus** suteikimas;.

11) atlikusiems ne mažiau kaip vienerius metus, o nepilnamečiams, atlikusiems ne mažiau kaip šešis mėnesius paskirtos bausmės, — perkėlimas iš paprastosios grupės į lengvąją grupę.

2. Nepilnamečių pataisos namuose laikomiems **Nepilnamečiams** nuteistiesiems, kurie gerai elgiasi, gali būti leidžiama kartu su pataisos įstaigos darbuotojais nueiti į kiną, teatrą, koncertą, sporto varžybas ar kitus ne pataisos įstaigoje organizuojamus renginius **leidžiama iki aštuonių valandų išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų tik su tėvais, globėjais (rūpintojais), artimaisiais giminaičiais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis arba pataisos įstaigos darbuotojais.**

3. Ne mažiau kaip pusę paskirtos bausmės laiko atlikę nuteistieji, kurių elgesys nekelia pavojaus aplinkiniams, gali būti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka teikiami perkelti iš kalėjimo į pataisos namus tęsti bausmės atlikimą paprastosios grupės laikymo sąlygomis.

4. Pataisos namuose lengvosios grupės sąlygomis laikomi nuteistieji, kuriems liko ne daugiau kaip vieneri metai iki galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos, teismo nutartimi, priimta pagal pataisos namų administracijos teikimą ir atsižvelgiant į nusikalstamo elgesio riziką, elgesį bausmės atlikimo metu ir kitas reikšmingas aplinkybes, gali būti perkelti į atvirą koloniją tęsti bausmės atlikimo. Kai yra pagrindas, į atvirą koloniją paprastai perkeliama ir šio Kodekso 137 straipsnio 5 dalyje nurodyti nuteistieji, kuriems vienerius metus iki bausmės pabaigos taikoma sustiprinta socialinė rehabilitacija.“

30 straipsnis. 141 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 141 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Paskatinimas, kuriuo leidžiama papildomai paskambinti telefonu, gauti pasimatymą, apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje už didesnę pinigų sumą, gali būti skiriamas tik nuteistiesiems, kurie pagal šį Kodeksą turi teisę paskambinti telefonu, gauti pasimatymų, apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje.“

2. Pakeisti 141 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Paskatinimas – padidinti didžiausią apsipirkimo pataisos įstaigos parduotuvėje sumą nuteistajam gali būti taikomas ne ilgiau kaip vieną mėnesį.“

31 straipsnis. 142 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 142 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„142 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos nuobaudos

1. Už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą nuteistiesiems gali būti skiriamos šios nuobaudos:

1) papeikimas;

21) pataisos įstaigos patalpų ir teritorijos tvarkymas be eilės **įpareigojimas vieną mėnesį papildomai 20 valandų užsiimti darbine veikla;**

32) draudimas iki vieno mėnesio apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes);

3) teisės be sargybos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų panaikinimas.

4) nuteistųjų perkėlimas į kamerų tipo patalpas iki penkiolikos parų, o nepilnamečių nuteistųjų – iki dešimties parų.

2. Nuteistiesiems, sistemingai pažeidinėjantiems arba itin piktybiškai pažeidusiems režimą, gali būti skiriamos šios nuobaudos: **skiriama nuobauda – perkėlimas į kamerų tipo patalpas iki trisdešimt parų, o nepilnamečių nuteistųjų – iki dešimt parų.**

1) panaikinta paskirta paskatinimo priemonė – perkėlimas iš paprastosios grupės į lengvąją grupę;

2) pataisos namuose ir kalėjimuose paprastosios grupės sąlygomis laikomų nuteistųjų perkėlimas į drausmės grupę nuo trijų mėnesių iki vienerių metų;

3) pataisos namuose ir kalėjimuose drausmės grupės sąlygomis laikomų nuteistųjų perkėlimas į kamerų tipo patalpas nuo penkiolikos parų iki šešių mėnesių.

3. Kalėjimų departamento direktorius pataisos namų direktoriaus teikimu gali nuteistąjį, šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytais atvejais perkeltą į pataisos namų kamerų tipo patalpas, pasiūsti šią nuobaudą atlikti kalėjime.

4. Nėščioms moterims ir turinčioms vaikų iki trejų metų motinoms, taip pat asmenims, kurie dėl medicininių priežasčių negali būti perkelti į kamerų tipo patalpas, šio straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 2 dalies 3 punkte nustatytos nuobaudos neskiriamos, o jeigu buvo paskirtos, — nevykdomos **2 dalyje nustatyta nuobauda neskiriama, o jeigu buvo paskirta, – nevykdoma.**“

32 straipsnis. 143 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 143 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„143 straipsnis. Nuobaudų skyrimo atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems tvarka

1. Šio Kodekso 142 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos nuobaudos skiriamos tam įgalioto pareigūno **pataisos įstaigos direktoriaus** nutarimu arba įsakymu. Turinčių teisę skirti nuobaudas pareigūnų sąrašą ir jų įgaliojimus nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

2. Skiriant nuobaudas, atsižvelgiama į pažeidimo padarymo aplinkybes, į paskirtų nuobaudų kiekį ir pobūdį, taip pat į nuteistojo rašytinį pasiaiškinimą dėl pažeidimo. Skiriamos nuobaudos turi atitikti padaryto pažeidimo sunkumą ir pobūdį.

3. Nuobauda gali būti skiriama tik pažeidimą padariusiam nuteistajam. Už kelis vienu metu padarytus pažeidimus skiriama viena nuobauda.

4. Nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per dešimt parų nuo pažeidimo atskleidimo dienos, o jei dėl pažeidimo buvo atliekamas tyrimas, – nuo tyrimo pabaigos dienos, bet ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pažeidimo padarymo dienos.

5. Paskirta nuobauda vykdoma tuoj pat ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo. Nuobauda, kuri nebuvo pradėta vykdyti per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo dienos, nevykdoma.

6. Pakartotinai perkelti nuteistąjį iš paprastosios grupės į lengvąją grupę galima ne anksčiau kaip po vienerių metų, o nepilnamečių nuteistąjį — ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo nuobaudos paskyrimo dienos.

7. Nuobaudos — papeikimas, paskyrimas be eilės budėti pataisos įstaigos patalpose ir tvarkyti teritoriją — skiriamos žodžiu arba raštu tam įgalioto pareigūno įsakymu arba nutarimu. Kitos šio Kodekso 142 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos nuobaudos skiriamos pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu. Šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nustatytos nuobaudos skiriamos tik tais atvejais, kai yra pataisos įstaigos Drausmės komisijos teikimas. Drausmės komisijos sudarymo tvarką ir kompetenciją nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

8. Nuteistasis turi teisę šio Kodekso 183 straipsnyje nustatyta tvarka apskųsti jam paskirtą nuobaudą aukštesniam pagal pareigas pareigūnui. Skundo padavimas nuobaudos vykdymo nesustabdo. Aukštesnis pagal pareigas pareigūnas nuobaudą sušvelnina arba ją panaikina, jeigu ją paskyręs pareigūnas viršijo savo įgaliojimus, netinkamai įvertino pažeidimo padarymo aplinkybes arba jeigu nuobauda paskirta nepadariusiam pažeidimo nuteistajam.

97. Jeigu nuteistajam per vienerius metus **šešis mėnesius**, o nepilnamečiui nuteistajam per šešis **tris** mėnesius nuo nuobaudos atlikimo dienos nepaskiriama nauja nuobauda, jis laikomas neturinčiu nuobaudų.

108. Apie nuobaudos, išskyrus žodžiu skiriamą nuobaudą, paskyrimą nuteistajam paskelbiama pasirašytinai **Nutarimo, kuriuo nuteistajam paskirta nuobauda, kopija įteikiama nuteistajam.**“

33 straipsnis. 145 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 145 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„145 straipsnis. Nuteistųjų laikymo sąlygos kamerų tipo patalpose

1. Nuteistieji, atliekantys šio Kodekso 142 straipsnio 1 dalies 4 punkte **2 dalyje** nurodytą nuobaudą, kamerų tipo patalpose laikomi po vieną, o jeigu nėra tokios galimybės, — po du ir į darbą **nevedami darbine veikla neužsiima**. Perkelti į kamerų tipo patalpas nuteistieji neturi teisės gauti

pasimatymų, smulkiųjų paketų, siųsti laiškų (išskyrus atvejus, kai jie įgyvendina šio Kodekso 100, 109 ir 183 straipsniuose nurodytas teises), taip pat paskambinti telefonu. Jiems neleidžiama apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje, išskyrus higienos reikmenų įsigijimą, turėti maisto produktų ir kitų Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytų daiktų. Šioje dalyje nurodytiems nuteistiesiems leidžiama skaityti knygas, žurnalus, laikraščius ir kitą literatūrą, kasdien vieną valandą, o nepilnamečiams, neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniams (pagal gydytojo išvadą) – dvi valandas pasivaikščioti.

2. ~~Kamerų tipo patalpose laikomiems nuteistiesiems, atliekantiems šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą, nustatomas režimas, atitinkantis šio Kodekso 86 straipsnyje nurodytas drausmės grupei priskirtų nuteistųjų laikymo kalėjime sąlygas. Kamerų tipo patalpose laikomi nuteistieji dirba atskirai nuo kitų nuteistųjų.~~

3. ~~Sergantiems tuberkulioze nuteistiesiems, kurie atlieka šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą, gyvenamojo ploto norma vienam asmeniui negali būti mažesnė kaip penki kvadratiniai metrai. Šiems nuteistiesiems, taip pat neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniams (pagal gydytojo išvadą) kasdien turi būti leidžiama ne mažiau kaip dvi valandas pasivaikščioti.~~

4. Kamerų tipo patalpose nuteistieji laikomi rakinamose kamerose.“

34 straipsnis. 148 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 148 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų **Kalėjime, pataisos namuose ir šiose įstaigose nuteistuosius įdarbinusioje įmonėje, įstaigoje, organizacijoje, ūkininko ūkyje** gali būti organizuojamas nuteistųjų profesinis mokymas. Nuteistieji turi teisę pasirinkti profesiją, kurios mokysis pagal pataisos įstaigos administracijos pateiktą sąrašą ir turimą mokymo bazę.“

2. Pripažinti netekusia galios 148 straipsnio 3 dalį:

3. ~~Nepilnamečių profesinis mokymas vyksta neviršijant darbo dienos trukmės.~~

35 straipsnis. 150 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 150 straipsnį.

150 straipsnis. Nuteistųjų atleidimas nuo darbo pataisos įstaigose egzaminams laikyti

~~Pataisos įstaigose baigiamiesiems kvalifikaciniams egzaminams laikyti nuteistieji atleidžiami nuo darbo pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Nuteistųjų atleidimo nuo darbo pataisos įstaigose egzaminams laikyti tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.~~

36 straipsnis. 152 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 152 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Pasibaigus Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytam atleidimo nuo darbo laikotarpiui, šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios ~~dirba~~ **privalo užsiimti** pataisos namų administracijos nurodytą darbą **pasiūlyta darbine veikla arba dirbti darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų.**“

37 straipsnis. 154 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 154 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„154 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų išvykimas be sargybos arba be palydos

1. **Teisę be sargybos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turi nuteistasis, jeigu pataisos įstaigos administracija jam leidžia dirbti darbą, kurio vieta yra** Nuteistiesiems, laikomiems pataisos namuose lengvosios grupės sąlygomis, bei nuteistiesiems, laikomiems pataisos namuose paprastosios grupės sąlygomis ir atbuvusiems ne mažiau kaip vieną trečdalį bausmės laiko, taip pat nuteistiesiems, paliktiems kardomojo kalinimo vietoje, laisvės atėmimo vietų ligoninėje ar kalėjime atlikti ūkio darbus, gali būti leidžiama išvykti be sargybos už pataisos įstaigos ar kardomojo

~~kalinimo vietos nuteistųjų darbo veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, jeigu to reikia dėl, arba mokytis už pataisos įstaigos teritorijos ribų esančioje bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, dirbamo darbo pobūdžio arba dalyvavimo įstaigoje ar studijuoti aukštosios mokyklos nuolatinės formos studijų programoje, arba dalyvauti įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones, vykdomas už pataisos įstaigos teritorijos ribų, ir nuteistasis atitinka visas šias sąlygas:~~

- 1) atlieka bausmę pataisos namų lengvojoje grupėje;
- 2) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką;
- 3) nuteistasis neatlieka laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės;
- 4) nuteistasis nėra pripažintas pavojingu recidyvistu ar ribotai pakaltinamu;
- 5) nuteistasis neturi galiojančios nuobaudos už bausmės atlikimo metu padarytus teisės pažeidimus;
- 6) nuteistasis dirba arba mokosi, užsiima individualia veikla;
- 7) nuteistasis neserga pavojinga arba ypač pavojinga užkrečiama liga, kuri plinta lašelinio būdu per orą.

~~2. Nepilnamečių pataisos namuose laikomiems nuteistiesiems, atlikusiems ne mažiau kaip tris mėnesius laisvės atėmimo bausmės, gali būti leidžiama išvykti be palydos už pataisos namų teritorijos ribų, jeigu to reikia dėl bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, dirbamo darbo pobūdžio arba dalyvavimo įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones. Nuteistasis netenka teisės be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, jeigu jis nebeatitinka šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.~~

~~3. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu nuteistųjų, turinčių teisę išvykti be sargybos arba be palydos, elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.~~

~~4. Neleidžiama išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos teritorijos ribų:~~

- 1) pavojingiems recidyvistams;
- 2) asmenims, kurie nuteisti už labai sunkius nusikaltimus ir kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė viršija dešimt metų;
- 3) nuteistiesiems, iš kurių ši teisė buvo atimta dėl padarytų pažeidimų;
- 4) užsieniečiams;
- 5) ribotai pakaltinamiems, pavojingomis ir ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, kurios plinta lašelinio būdu per orą, sergantiems nuteistiesiems.“

38 straipsnis. 167 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 167 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„167 straipsnis. **Nuteistųjų Laisvės laisvės** atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos poveikio priemonės **bausme pataisos priemonės**

1. **Nuteistiesiems Laisvės laisvės** atėmimo iki gyvos galvos **bausme** bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso XI skyriaus **antrajame, pirmajame, ir trečiajame ir ketvirtajame** skirsnuose nurodytos pataisos numatytos poveikio priemonės.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų bendrasis ugdymas ir profesinis mokymas organizuojamas šio Kodekso 147, 148, 149 ir 150 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji gali dirbti, jeigu patys to pageidauja, kalėjimo arba pataisos namų administracijos parinktą darbą. Dirbantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134 ir 135 straipsnių nuostatos.“

39 straipsnis. 169 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 169 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„169 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo, laisvės atėmimo iki gyvos galvos ir arešto bausmes atliekančių nuteistųjų materialinės atsakomybės pagrindai ir dydis

1. Terminuoto laisvės atėmimo, ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos ir arešto bausmes atliekantys nuteistieji atsako už bausmės atlikimo metu valstybei padarytą žalą:

1) už žalą, padarytą atliekant darbinę pareigą **darbinę veiklą**, – tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Lietuvos Respublikos darbo įstatymai;

2) už žalą, padarytą kitokiais veiksmais, – tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Civilinis kodeksas.

2. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji už bausmės atlikimo metu padarytą valstybei žalą atsako tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Civilinis kodeksas.“

40 straipsnis. 173 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 173 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„173 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų materialinis buitinis aprūpinimas

1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos reikiamos gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas.

2. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems nemokamai suteikiama atskira miegamoji vieta ir patalynė. Nuteistieji, išskyrus atliekančius arešto bausmę, atsisakiusius užsiimti pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla nuteistuosius, taip pat drausmės grupėje ir kamerų tipo patalpose laikomus nuteistuosius, gali naudotis nuosava patalyne (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), jeigu to pageidauja.

3. Arešto, Terminuoto terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantys nuteistieji, kurie neturi savo drabužių ir avalynės, nemokamai aprūpinami drabužiais ir avalyne pagal sezoną. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji drabužiais ir avalyne apsirūpina patys. Nuteistieji, kurie atsisakė užsiimti pataisos įstaigos administracijos pasiūlyta darbine veikla arba bausmę atlieka drausmės grupėje arba kamerų tipo patalpose, dėvi pataisos įstaigos administracijos išduotą aprangą.

4. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantys nuteistieji, kurie neturi lėšų įsigyti asmens higienos reikmenų arba jų turi nepakankamai, teisingumo ministro nustatyta tvarka šiais reikmenimis aprūpinami nemokamai. Šioje dalyje nurodytus reikmenis pataisos įstaigos įsigyja iš Socialinės paramos nuteistiesiems fondo lėšų.

4. 5. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantys nuteistieji gauna maistą maisto pagal fiziologines mitybos normas ir, kiek tai įmanoma, atitinkantį jų religinius įsitikinimus, o nuteistieji, kuriems pagal gydytojų išvadas paskirtas racionalus maitinimas, – pagal racionalaus maitinimo normas. Maistu šie nuteistieji aprūpinami nemokamai.

5. 6. Nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nepilnamečiams, neįgaliesiems, taip pat laisvės atėmimo vietų ligoninėse gydomiems nuteistiesiems sudaromos geresnės gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos. Nėščioms moterims ir krūtimi maitinančioms motinoms pagal gydytojų komisijos išvadą leidžiama gauti pašto ar perduodamų maisto produktų siuntinių. Jų svorį ir periodiškumą nustato Kalėjimų departamento direktorius.

6. 7. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys atvirose kolonijose arba perkelti į pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos specialų padalinį (pusiaukelės namus), kuriame nuteistieji intensyviai rengiami lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos, nuteistieji maistu, drabužiais, ir avalyne ir higienos priemonėmis apsirūpina patys. Šiems nuteistiesiems kiekvieną mėnesį iš pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos lėšų išmokami vienos bazinės socialinės išmokos. Jei atviroje kolonijoje ir pusiaukelės namuose bausmę atliekantys nuteistieji yra perkelti į kamerų tipo patalpas arba neturi lėšų maistui, drabužiams, avalynei ar higienos priemonėms įsigyti, arba jų turi nepakankamai, jų aprūpinimas maistu, drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis

organizuojamas šio straipsnio 3–5 dalyse nustatyta tvarka dydžio maistpinigiai. Nuteistųjų, perkeltų į kamerų tipo patalpas, maitinimas organizuojamas šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, o maistpinigiai už kamerų tipo patalpose praleistą laiką šiems nuteistiesiems nemokami.

~~7. 8. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems kartą per mėnesį iš areštinės arba pataisos įstaigos lėšų gali būti išmokama iki 0,3 bazinės socialinės išmokos dydžio išmoka. Kriterijus, pagal kuriuos gali būti skiriamos išmokos, išmokų skyrimo ir mokėjimo taisyklės nustato Kalėjų departamento direktorius. Kalėjų departamento nustatyta tvarka nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems ir jokių pajamų neturintiems nuteistiesiems gali būti leidžiama nemokamai paskambinti telefonu ar siųsti laiškus artimiesiems, o dėl to pataisos įstaigų patirtos išlaidos kompensuojamos iš Socialinės paramos nuteistiesiems fondo lėšų.~~

9. Teisingumo ministro nustatyta tvarka bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo įstaigose stropiai besimokantys nepilnamečiai nuteistieji gali būti skatinami pinigėmis išmokomis. Šios išmokos skiriamos iš Socialinės paramos nuteistiesiems fondo lėšų.

~~8. 10. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų mitybos ir materialinio buitinio aprūpinimo normas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.“~~

41 straipsnis. 174 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 174 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„174 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų sveikatos priežiūra

1. Asmens sveikatos priežiūra pataisos įstaigose bei areštinėse organizuojama ir atliekama pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos įstatymus.

2. ~~Arešto, Ambulatorinės pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugos arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų ambulatorinėms pirminės ir antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugoms teikti pataisos įstaigose steigiamos sveikatos priežiūros tarnybos atliekantiems nuteistiesiems (išskyrus privalomuoju sveikatos draudimu apdraustus nuteistuosius), teikiamos pataisos įstaigose. Šių tarnybų struktūrą, pareigybių skaičių ir veiklos paslaugų teikimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras ir teisingumo ministras. Stacionariųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų teikiamoms antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugoms teikti steigiamos laisvės atėmimo vietų ligoninės.~~

3. Laisvės atėmimo bausmę arba areštą atliekančiam nuteistajam reikalingos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kurių suteikti pataisos įstaigų sveikatos priežiūros tarnybose **įstaigose** ir laisvės atėmimo vietų ligoninėse nėra galimybių, sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka teikiamos valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros viešosiose įstaigose užtikrinant nuteistųjų apsaugą.

4. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų sveikatos priežiūrą organizuoja Sveikatos apsaugos ministerija.

5. Ginčai, susiję su asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimu arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems, nagrinėjami Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nustatyta tvarka.“

42 straipsnis. 175 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 175 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pataisos įstaigos administracija privalo vykdyti švietėjišką, aiškinamąją ir kitokią **prevencinę veiklą, skatindama nuteistuosius atsisakyti tabako gaminių, Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, sergantys priklausomybės nuo alkoholio, ir narkotinių ar kitokių psichiką veikiančių arba psichotropinių medžiagų ligomis, jų rašytiniu pageidavimu gali būti gydomi nuo šių ligų laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu, ir užtikrinti reikiamas sąlygas priklausomybės ligomis sergantiems nuteistiesiems gydytis nuo šių ligų.“**

43 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šį straipsnį, įsigalioja 2020 m. gegužės 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos teisingumo ministras ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktorius iki 2020 m. balandžio 30 d. patvirtina šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Įsigaliojus šiam įstatymui pataisos įstaigos per tris mėnesius suskirsto nuteistuosius į grupes, kuriose jie turi atlikti bausmę pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 87¹ straipsnio nuostatas. Į kitas nuteistųjų grupes neperkeliami nuteistieji, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo bausmę atliko:
 - 1) lengvojoje grupėje, jei juos reikėtų perkelti į paprastąją arba drausmės grupę;
 - 2) paprastojoje grupėje, jei juos reikėtų perkelti į drausmės grupę.
4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo į pusiaukelės namus perkelti nuteistieji, kurie šiam įstatymui įsigaliojus neatitinka Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 69 straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų, toliau atlieka bausmę pusiaukelės namuose, išskyrus atvejus, kai jie privalo būti grąžinti į pataisos namus dėl padarytų bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimų.
5. Iki šio įstatymo įsigaliojimo nuteistiesiems išduoti leidimai išvykti be sargybos arba be palydos galioja tol, kol jie bus panaikinti dėl pasikeitusių darbo, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo arba dalyvavimo įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemonės sąlygų, arba kol teisė nuteistajam išvykti be sargybos arba be palydos nebus atimta dėl jam nustatyto režimo reikalavimų arba elgesio taisyklių pažeidimo, arba paskyrus Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 142 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
20190502